Nijmegen

Postadres
Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 14 024
nijmegen.nl

Contactpersoon
Elise van Vuuren
e.van.vuuren@nijmegen.nl
T 024 – 329 20 13

Ons kenmerk
E22.001035

Bijlage(n)
Bijgevoegd: Ja

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum 5 juli 2022
Onderwerp Meicirculaire 2022

Geachte leden van de raad,

Op woensdagavond 1 juni 2022 is de meicirculaire 2022 van het gemeentefonds gepubliceerd. Zoals gebruikelijk infomeren wij uw raad per brief over wat de circulaire betekent voor onze gemeente.

Inleiding

Naast de gebruikelijke financiële vertaling van de voorjaarsmelding van het rijk geeft de circulaire antwoord op vragen als: wat zijn de gevolgen van het nieuwe verdeelstelsel van het gemeentefonds, worden gemeenten vanaf 2024 verder gecompenseerd voor de tekorten in de jeugdzorg, is er meer duidelijkheid over de corona compensatie voor gederfde inkomsten over 2021 en wat gebeurt er met de hoogte van het gemeentefonds in 2026?

1.Het financieel effect van de meicirculaire

Zoals we hieronder uiteen zetten, is het effect van deze meicirculaire op het financieel beeld zoals dat is opgenomen ten tijde van het sluiten van het coalitieakkoord voor 2023, 2024 en 2025 weliswaar positiever; echter in 2026 is het € 5 miljoen nadelig. Omdat dit het laatste jaar betreft, is dit ook een structureel effect.

Voor het volledige financiële effect van de meicirculaire, ook ten opzichte van het coalitieakkoord, verwijzen van wij u naar de bijlage bij deze brief.

Het financieel effect van de circulaire heeft verschillende oorzaken; het financieel effect is nader onderbouwd in een tabel in de bijlage. Deze effecten worden met name veroorzaakt door een combinatie van zes ontwikkelingen: die van de rijksuitgaven (accres), het schrappen van de zogeheten opschalingskorting in deze kabinetsperiode, de herverdeling van het gemeentefonds per 2023, de incidentele compensatie jeugdzorg voor 2023, het BTW compensatiefonds en de ontwikkeling van maatstaven in het gemeentefonds. De hierboven genoemde zes ontwikkelingen die van invloed zijn op het financieel effect worden in de bijlage bij deze brief onder a. tot met f. toegelicht.

Omdat het rijk het gemeentefonds in 2026 heeft gefixeerd, leiden de hogere rijkstuitgaven in 2026 niet tot een hoger gemeentefonds. In alle jaren doet zich een nadelig effect voor door de gebruikte aantallen, dit effect is ongeveer € -5 miljoen. Hierbij zijn twee effecten relevant. Het eerste effect is dat onze inschattingen van inwoners, woningaantallen en bijstandsontvangers van vorig jaar neerwaarts zijn bijgesteld. Zo gingen we de vorige stadsbegroting nog uit van een gemiddelde woningbouwproductie van bijna 2.000 woningen per jaar, inmiddels is dit bijgesteld naar ongeveer 1.500 woningen per jaar. Het tweede effect is dat we de gemeentefondsmodellen, trends en aantallen van BZK integraal volgen. Voorgaande jaren grepen we op onderdelen van deze modellen in, bijvoorbeeld de trendmatige ontwikkeling van aantallen. In de jaren 2023 tot en met 2025 wordt dit nadelig effect gecompenseerd door de groei van het gemeentefonds als gevolg van hogere rijksuitgaven. Omdat 2026 niet meegroeit met de hogere rijksuitgaven doet in 2026 alleen het nadelig effect vanuit de aantallen voor.

2. Nieuw verdeelstelsel gemeentefonds per 2023/overheveling middelen voor het sociaal domein

Afgelopen jaren is door het rijk gewerkt aan een nieuwe verdeling van het gemeentefonds. Zoals we u in januari in de brief over de decembercirculaire schreven, was het streven van BZK om de nieuwe verdeelmodellen per 2023 in te voeren. Het – nieuwe – kabinet heeft inderdaad besloten om de herziening van het gemeentefonds door te voeren en in deze circulaire zijn de definitieve effecten voor gemeenten gepubliceerd. Naar aanleiding van opmerkingen door de raad van openbaar bestuur en de VNG heeft het rijk besloten om het ingroeipad aan te passen. Het eerste jaar is de maximale afwijking + of – € 7,50 per inwoner (in plaats van € 15,-) en in 2025 komt een nieuw besluitmoment over de verdere ingroei vanaf 2026. Nijmegen gaat er ten opzichte van de huidige verdeling op vooruit.

Nu de herverdeling een feit is, worden ook de middelen in het sociale domein die nog aan gemeenten verstrekt werden in de vorm van een aparte integratie-uitkering (IU) geïntegreerd in de algemene uitkering. Dit betreft de middelen voor nieuw Wajong en Nieuw begeleiding vanuit de IU participatie, en onderdelen van de IU voogdij 18+ en de IU inburgering. De middelen voor gesloten jeugdzorg en academische component Kinder- en jeugdpsychiatrie blijven nog achter in de IU voogdij/18+. De middelen van de IU inburgering worden ook per 2023 overgeheveld naar de algemene uitkering. Beschermd wonen blijft ook nog een afzonderlijke uitkering; de doordecentralisatie is uitgesteld.

3. Worden gemeenten ook gecompenseerd voor de tekorten in de jeugdzorg vanaf 2024?

In deze circulaire zijn, zoals gezegd, door het kabinet ter compensatie van tekorten in de jeugdzorg middelen toegekend voor 2023. Het kabinet gaat de komende tijd met gemeenten en andere partijen verder in gesprek over de Hervormingsagenda Jeugd; die zal gaan bestaan uit een combinatie van kostenbesparende maatregelen en een financieel kader waarmee een structureel houdbaarder jeugdstelsel wordt gerealiseerd. Bij het afsluiten van deze Hervormingsagenda zal het kabinet ook besluiten over de extra middelen voor 2024 en verder die aan gemeenten beschikbaar gesteld gaan worden. Het

advies van de Arbitragecommissie casu quo de Commissie van Wijzen vormt het uitgangspunt. Voor de jaren 2023 tot en met 2026 hebben het Rijk, de VNG en het Interprovinciaal Overleg (IPO) al eerder afgesproken dat de gemeenten een stelpost mogen opnemen in de begroting van nog te ontvangen middelen.

3. Coronacompensatie 2021

Afgelopen jaren zijn gemeenten door het rijk gecompenseerd voor de extra onkosten en inkomstenderving als gevolg van de coronacrisis. Ook over 2021 zal er nog compensatie volgen voor gederfde inkomsten voor diverse gemeentelijke belastingen zoals toeristenbelasting, parkeerbelasting en evenementenleges. Het rijk streeft ernaar dat deze compensatie in december van dit jaar toegekend wordt.

4. Welke hoogte heeft het gemeentefonds in 2026?

In de startnota heeft het kabinet aangegeven dat het accres (toe- of afname van het gemeentefonds) voor 2026, landelijk is vastgesteld op een bedrag van €840 miljoen. Dit is anders dan volgens de bestaande koppeling aan de accres relevante rijksuitgaven. Dit is aanzienlijk lager dan in 2025. Het gat tussen de aanzienlijke hoogte van het gemeentefonds in 2025 en de flink lagere uitkering in 2026 levert gemeenten veel zorgen op om hun meerjarenbegroting sluitend te krijgen en wordt aangeduid als het “ravijn”.

5. Integratie- en decentralisatie uitkeringen en taakmutaties

In de meicirculaire is verder een aantal taakmutaties (aanpassingen van de algemene uitkering) opgenomen en zijn enkele DU’s en IU’s gewijzigd en zijn er enkele nieuwe DU’s geïntroduceerd. Conform staand beleid zetten wij deze bedragen even apart en zullen we in de Stadsbegroting een voorstel doen hoe wij deze bedragen willen inzetten. Voor de mutaties in deze DU’s, IU’s en taakmutaties en een toelichting daarop verwijzen wij u naar de bijlage.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

mr. drs. A.H. van Hout	drs. H.M.F. Bruls
gemeentesecretaris	burgemeester